

Exemplaritat qüestionada

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Octubre Centre de Cultura Contemporània.
Carrer de Sant Ferran, 12. 46001 València.
Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,
1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.
Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Carrer de l'Almudaina, 8 entresòl-
dreta. 07001-Palma.
Telèfon i Fax: 971 720 763.

Web: <http://www.eltemps.cat>

Correu electrònic: eltemps@eltemps.net

Subscripcions: 902 131 025.

subscripcions@eltemps.net

Edita: Edicions del País Valencià, SA.

President del consell d'administració: Eliseu Climent.

Director general: Vicent Sanchis.

Director de continguts: Àlex Milian.

Coordinadora: Sumpsi Palau.

Redacció de València: Xavier Aliaga, Víctor Maceda
i Violeta Tena.

Redacció de Barcelona: Gemma Aguilera i Àlex
Milian.

Redacció de Palma: Miquel Payeras.

Producció: Ana Vanesa Prieto (*maquetació i gràfics*).

Rúbriques: Sebastià Alzamora, Oriol Amat, Joan-
Anton Benach, Xavier Bru de Sala, Toni Canyís,
Muriel Casals, Agustí Colomines, Salvador Cot, Martí
Domínguez, Jaume Fàbrega, Llibert Ferri, Josep Gifreu,
Àlex Gorina, Eva Javier, Alfons Llorenç, Glòria Marcos,
Júlia Marhuenda, Ricard Mas, Andreu Mas-Colell, Joan
F. Mira, Joan Nebot, Roger Palà, Marta Pessarrodona,
Josep Ramoneda, Ferran Sàez Mateu, Josep Maria
Terricabras, Ramon Tremosa, Vicenç Villatoro, Xavier
Vinader.

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés,
David Garrido, Salva Giménez, Ricard González, Joan
Antoni Guerrero, Rossanna Melià, Pelai Pagès, Oscar
Palau, Cèsar Palazuelos, Juli Peretó, Josep Piera, Carles
Pont, Cristina Simon, Lluc Soler, Nicolàs Tomás, Àlvar
Valls, Sergi Vicente.

Traductors: Paula Arnas, Alba Collado, Arnau Figueras,
Núria Molines, Maria Vilella.

Col·laboradors gràfics: Agència Efe, Tina Bagué, Fer,
Salvador Llosà, Toni Payà, Jordi Play i Prats i Camps.

Disseny: Ana Vanesa Prieto.

Disseny de la capçalera: Enric Satué.

Disseny de la portada: Toni Payà.

Foto portada: Peter Witte

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).

Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido i Zaida Torregrosa
(Barcelona). Tel.: 932 384 262.

Nous projectes: Zaida Torregrosa

Subscripcions: Susanna Alacreu

Administració: Pilar Martí i Quica Sena.

Fotomecànica i impressió: Rotimpres.

Aiguaviva (Gironès).

Dipòsit legal: V-853-1984.

La mort d'Adolfo Suárez ha recuperat, per uns dies, el debat sobre els encerts del període denominat Transició a la democràcia a Espanya, que es pot fixar entre la desaparició del general Franco l'any 1975 i l'arribada al poder del PSOE el 1982. Alguns –molts– han recuperat la figura del primer president de la democràcia proclamant la “providencialitat” del personatge i de la seua decisiva actuació política. Una “providencialitat que allarguen, també i aplicant-hi el mateix criteri, a la figura del rei. Van ser “providencials” Suárez i el príncep Joan Carles? Si s'entén la història com un una successió de fets controlats pels capritxos o les maniobres dels grans dirigents, com una sèrie d'episodis en què la bona o la mala sort són determinants, és evident que sí. Si treballem amb conceptes més sofisticats i considerem els avanços en aquesta disciplina que es van anar encadenant en el segle XX, la història és molt més que això. I tan importants van ser Adolfo Suárez i Joan Carles I com els dirigents de l'oposició, els militars franquistes o els demòcrates mobilitzats. Tothom hi va tenir una importància graduada segons el lloc que va ocupar en aquell procés. El resultat final va ser conseqüència de la combinació de tot plegat.

El rei Joan Carles tenia clar que la pervivència de la monarquia només es podia garantir en un estat homologable a les altres democràcies europees. I això volia dir jubilar l'antic règim, aquietar els militars més díscols, obrir un procés constitucional i legalitzar tots els partits polítics. No hi havia mitges tintes. Poc o molt convençut, va buscar algú que impulsara aquests canvis. Aquest algú va ser Adolfo Suárez i va fer el seu paper amb decisió, i amb clarobscur, fins que va deixar de ser útil i el mateix monarca va decidir que havia de dimitir. La paradoxa és que Suárez va anunciar que se n'anava per evitar un colp que finalment es va perpetrar.

El darrer moment d'aquella Transició inclou el 23-F i les conseqüències que se'n van derivar. La Loapa, per exemple, i una visió unitarista d'Espanya ara més hegemònica que llavors. Això i la intromissió dels partits en altes instàncies judicials, la perversió de la divisió de poders, són encara efectes dels dèficits de la Transició. Com ho és també l'escassa qualitat democràtica que defineix l'actual situació a Espanya. La setmana passada el Tribunal Constitucional va anul·lar una declaració política del Parlament de Catalunya com si tinguera efectes jurídics. Conseqüències que s'allarguen... La Transició, doncs, vista avui no va ser gens “exemplar”. La retòrica que ha acompanyat la mort de l'ex-president Suárez ha estat una trampa més.

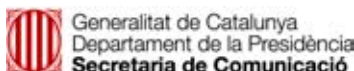
Als nostres lectors

Punts foscos

Va ser tan “exemplar” la Transició democràtica a Espanya com han proclamat els darrers dies els cantors de les virtuts sense contrastar d'Adolfo Suárez? Les persones més sensates que van viure aquells moments en tenen una visió sovint més agra que dolça. En aquest número d'EL TEMPS l'historiador Pelai Pagès analitza els punts foscos d'un període que, a més, no es va viure exactament igual a tot arreu. Àlex Milian, Miquel Payeras i Víctor Maceda repassen les característiques –i les mancances– de tot aquell procés a Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià. A més, publiquem dues entrevistes amb dos personatges que van protagonitzar molts d'aquells fets: l'ex-president valencià Josep Lluís Albinyana i l'ex-senador Pere Portabella.

Amb el suport:

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap mitjà: mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia, ni de cap altra mena, sense permís de l'editor.